Hidasi Hírmondó

Hidas község hirdetési és információs lapja

Hidas Község Önkormányzat Képviselő–testülete 2012. december 3.–án megtartotta éves közmeghallgatását, falugyűlését. Dr. Szelle Tibor polgármester a nem rendhagyó éves tájékoztatójában, az idei év fontosabb eseményeire változásaira hívta fel a figyelmet, mint ahogy ezt tette 2012. évértékelőjében is.

Évértékelő 2012.

Már az év elején tudni lehetett, hogy a 2012. év a változás éve lesz. A változások egész évben a bizonytalanság jegyében zajlottak. Többször kellett úgy meghatározó döntéseket hozni, hogy a jogszabályi háttér még nem alakult ki. Ennek jegyében kellett költségvetésünket is elfogadni. A költségvetés összeállításánál a szigorú költségtakarékosságra kellett törekednünk. Elkészítésénél jelentős gondot okozott a sok jogszabályi változás, különösen annak értelmezése. Többször kellett kormányhivatali, államkincstári állásfoglalásokra, tájékoztatókra támaszkodnunk, de sokszor azok sem voltak egyértelműek, és tovább fokozták az önkormányzatok körében kialakult bizonytalanságot. Így kivárva, a jogszabályok szabta határidő utolsó napjaiban tárgyalta és fogadta el a Képviselő-testület a község 2012. évi költségvetését.

Fontos, mégis bizonytalanságban meghozandó döntést igényelt a víziközmű-törvény, mely alaposan átformálta a szolgáltatók rendszerét. A bizonytalanságot az okozta, hogy a jogszabály új szolgáltatási rendszert körvonalazott, elég későn jelent meg, és folyamatosan változott, változik. Az ivóvízdíjat korábban az önkormányzatok állapították meg a szolgáltatókkal folytatott tárgyalások alapján. 2012. január 1-ét követően viszont a jogszabály korlátozta a vízdíjemelés mértékét maximum 4,2 %-ban. Ez Hidast nem érintette, mivel az akkori szolgáltatóval, a Bonycom Kft-vel korábban lefolytatott tárgyalások során úgy egyeztünk meg, hogy nem emelünk víz és csatornadíjat a 2011. évi díjakhoz képest. A törvény szerint 2013. január 1-től az ágazati miniszter határozza meg a vízdíjat a Magyar Energia Hivatal javaslata alapján. Szintén a Magyar Energia Hivatal felügyeli a víziközműveket, a szolgáltatókat. A törvény szerint szolgáltatni egy bizonyos felhasználói egyenérték-szám felett lehet. A felhasználói egyenérték egy olyan mutatószám, amely a víziközmű-szolgáltatást igénybe vevő felhasználók számosságát mutatja. Egy, a jogszabályban meghatározott képlet szerint lehet kiszámolni. A felhasználói egyenérték függ a lakossági felhasználók számától és a nem lakossági felhasználók által fogyasztott mennyiségtől is. A törvény szerint 2015-ig a szolgáltatóknak el kell érnie a 150.000 felhasználói egyenérték számot. Ez regionális szintű szolgáltatókat jelent. Hidas esetében a képlet alapján a felhasználói egyenérték száma 1636. A korábbi szolgáltatók nem érték el a 150.000 felhasználói egyenérték számot (pl. a Bonycom esetén ez a szám kb. 20.000), ezért a szolgáltatók és a települések egymással tárgyalásokat kezdtek, hogy összeolvadással új, megfelelő méretű szolgáltatókat hozzanak létre. Hidas Község Önkormányzat Képviselő-testülete úgy döntött, hogy a Paks székhellyel létrehozandó Mezőföldvíz Kft-hez csatlakozik, és tulajdonrészt vásárolunk a létrejövő kft-ben. Döntésünket befolyásolta, hogy Bonyhád városa is a Mezőföldvíz Kft-hez csatlakozott. A Bonycom Kft. ivóvíz és szennyvíz ágazata beolvadt a Mezőföldvíz Kft-be, így Hidason jelenleg is ugyanaz a szakember gárda üzemeltet, mint korábban. A csatlakozási szerződések aláírására május 31-én került sor. Az üzemeltetést a Mezőföldvíz Kft. 2012. július 1-én vette át.

Hidasi Hírmondó
Lap tulajdonságai:
ingyenes kézbesítés
hagyományos külalak (A3, papír)
fekete-fehér nyomtatás, sokszorosított
Szerkesztés és híranyag:, Fekete Sándorné
Polgármesteri Hivatal
(7696 Hidas, Kossuth Lajos utca 50/II)
e-mail cím: hidas@axelero.hu
Tel/fax: 72/457-101

Polgármesteri Hivatal
Ügyfélfogadási ideje:

Hétfő:	de. 7.30-15 óráig
Kedd:	de. 7.30-15 óráig
Szerda:	ügyfélfogadás szünetel
Csütörtök:	de. 7.30-15 óráig
Péntek:	de. 7.30-12 óráig
Ebédidő: minden nap	12-12.30 óráig

Jövő január elsejétől jelentős átalakulás megy végbe a közoktatásban. Két új fogalmat vezettek be: fenntartás és működtetés. 2013. január 1-től az iskolák állami fenntartásba kerülnek. Ez azt jelenti, hogy 2013. január 1-től az állam átveszi az iskolák szakmai irányítását és a pedagógusok bérezését. Hidas Község Önkormányzat Képviselő-testületének a jogszabályban meghatározott időpontig, november 15-ig kellett meghoznia döntését arra vonatkozóan, hogy 2013. január 1-től vállalja-e, a hidasi általános iskola működtetését. A működtetés az iskolaingatlan üzemeltetését (pl. karbantartás, rezsi, takarítás) és az ehhez kapcsolódó dolgozók foglalkoztatását, bérezését jelenti. A működtetést az önkormányzatok teljes mértékben csak a saját bevételeik terhére (pl. helyi adók) vállalhatják, nem igényelhetnek a működtetés finanszírozására központi költségvetési hozzájárulást vagy támogatást. Döntését a Képviselő-testületnek teljes bizonytalanságban kellett meghoznia. Ugyanis a döntés időpontjáig még nem fogadta el az Országgyűlés sem a költségvetési törvényt, sem a fenntartás és működtetés átadására vonatkozó törvényt, azok vitája a Parlamentben még javában folyt. Így a Képviselő-testület csak abban lehetett biztos, hogy állami segítséget nem kap a működtetéshez. Nem tudhatta viszont azt, hogy a jövő évben milyen költségvetéssel gazdálkodhat, milyenek lesznek a saját bevételei, forrásai. A költségvetésünkből jelentős tételeket von el az állam (pl. személyi jövedelemadó helyben maradó része, gépjárműadó 60 %-a), így egyéb feladatainkat is csökkentett költségvetésből kell ellátnunk. Eddig az önkormányzatok normatív támogatást kaptak, melyek egy része kötött (csak egy meghatározott feladatra volt fordítható), más részük viszont szabad felhasználású volt, így bármely önkormányzati feladat finanszírozására fordíthattuk. 2013-ban viszont már csak feladatalapú finanszírozás lesz. Az államtól kapott pénzeket csak arra az adott feladat finanszírozására lehet felhasználni, amely feladatra az Önkormányzat kapja (kvázi kötött felhasználás). A szabad felhasználás lehetősége a központi támogatások, hozzájárulások esetében megszűnik. Csak a saját bevételeket lehet bármilyen önkormányzati feladat finanszírozására felhasználni, így pl. a fejlesztéseket is előreláthatólag csak a saját bevételekből lehet finanszírozni. Mindezek mellett a döntésnél figyelembe kellett venni azt is, hogy ha az Önkormányzat átvállalja a működtetést, akkor sem lettek volna fenntartói jogai, tehát iskolájának sorsába a jövőben nem szólhat bele. Mindezek figyelembevételével Hidas Község Önkormányzat Képviselő-testülete november 12-én azt a döntést hozta, hogy nem vállalhatja az iskola ingó és ingatlanvagyon működtetését. A döntés során a Képviselő-testületnek figyelembe kellett vennie azt is, hogy a működtetés vállalásával veszélyeztetheti az Önkormányzat egyéb feladatainak ellátását, növelheti a lakossági terheket. 2013. január 1-ét követően a közigazgatás rendszere is jelentősen átalakul. Január 1-étől járási rendszer működik majd. A járások székhelyén működnek majd a járási hivatalok. Hidas a Pécsváradi járáshoz tartozik, a járási hivatal az ottani Polgármesteri Hivatal épületében lesz. A járások államigazgatási feladatokat látnak el, a jelenleg az önkormányzatoknál levő államigazgatási feladatokat átveszik a polgármesteri hivataloktól (pl. gyermekvédelmi és gyámügyi feladatokat, egyes szociális feladatokat). A járási hivatalok kialakítása úgy kezdődött, hogy mind a hivatal személyi állományát, mind a hivatal ingóságait a járást alkotó települések polgármesteri hivatalaitól veszik át. Az átvételre kijelölt személyek, kapcsolt munkakör keretében a szociális ügyeket is ellátják, s mivel végzettségük, képzésük más irányú mint a 29/2012.(III.07.) Kormány rendeletben a kormányhivatalokra vonatkozó feladatkörökre meghatározott végzettség, így önkormányzatunktól személy átvételére nem kerül sor, csak az üres státuszok kerülnek elvonásra. Mivel az állam a státuszoknak eddig is csak töredékét finanszírozta, és a jövő évi költségvetést még nem ismerjük, így nem tudjuk, mit is jelent majd ez a jövőre nézve. Azt viszont látjuk, hogy a Kormányhivatal 2 főt szeretett volna átvenni, holott az új járási hivatalhoz csak az ügyintézők feladatainak kevesebb, mint 20 %-a kerül át. A járási hivatalokat úgy rendezik be, hogy az ingóságokat (berendezési tárgyak, a feladatellátáshoz szükséges egyéb eszközök) a települési polgármesteri hivataloktól ingyenes használatba vétellel veszik át, tehát a tulajdonjog továbbra is a származási polgármesteri hivatalnál marad, csak a tárgyak ingyenes használója lesz a jövőben a Kormányhivatal. Ezt úgy oldják meg, hogy a polgármesteri hivataloktól az átvett személyi állományhoz és üres státuszokhoz kapcsolódó berendezési és használati tárgyak is a járási hivatalokhoz kerülnek. Ez Hidas esetében két széket, két szekrényt, két íróasztalt, és két számítógépet jelent. Ezek pótlása az önkormányzat feladata, és Hidas költségvetését terheli. Mindezek figyelembevételével úgy érezzük, hogy a településektől, így Hidastól is az átkerülő államigazgatási feladatok mennyiségéhez képest, arányaiban több kerül át a járási hivatalokhoz.

Néhány szóban a 2012. évi pályázatokról. 2012-ben történt több 2011. évi pályázat lezárása. Zajlik az ivóvízminőség javító-program pályázat 2. fordulója is. Jelenleg a Hidast Bonyháddal összekötő vízvezeték rendszer megtervezése történik.

Hidas Község Önkormányzat LEADER pályázat keretében nyert 1.057.472,–Ft–ot közterületek karbantartását szolgáló eszközökre: fűkaszákra, ágvágókra, fűnyíró kistraktorra, légseprűre, sövényvágóra. Az eszközöket megvásároltuk, és már használjuk is. A pályázattal elszámoltunk, a beruházás önerővel kiegészített teljes összege 1.687.737 Ft volt. Pályázatot nyújtottunk be a hidasi kultúrpark felújítására és területén játszótér kialakítására. A Környezet és Energia Operatív program (KEOP) keretén belül két pályázatot kívánunk beadni. Az egyik pályázat az óvoda épületének energetikai felújításához szükséges források biztosítására irányul. A pályázat keretében az óvoda külső szigetelését, nyílászáróinak cseréjét, fűtésrendszerének felújítását tervezzük megvalósítani.

A másik pályázat célja napelemek telepítése az óvoda és a Polgármesteri Hivatal tetőszerkezetére. Bízunk pályázataink sikerében, és abban, hogy így sokkal költséghatékonyabban, költségtakarékosabban tudjuk majd fenntartani intézményeinket.

A Polgármesteri Hivatal életében több jelentős változás történt. Az átalakulások, jogszabályváltozások hatással voltak ránk is, és ezek a változások még jelenleg is tartanak. Változás történt a jegyzői feladatellátás személyében is. A jegyzői feladatokat ismét Baloghné Dr. Ömböli Zsuzsanna, Hidas jegyzője látja el Borka Imréné helyettes jegyző helyett szeptember 1-től. Köszönjük szépen Borka Imréné áldozatos munkáját. Mindkettőjüknek kitartást, erőt, jó egészséget és sok sikert kívánunk.

Dr. Szelle Tibor polgármester

Márton-nap és a hozzá kapcsolódó események!

Márton–nap az iskolában!

A jóságáról ismert Mártonról még életében legendák születtek, így nem meglepő, hogy püspökké szentelték. A legismertebb monda szerint Mártont annyira szerény volt, hogy méltatlannak tartotta magát a püspöki címre, ezért elbújt egy liba ólban a megtiszteltetés elől. Azonban a libák hangos gágogásukkal elárulták őt, így végül püspökévé választották. A Márton-napi liba-lakomáról szóló első írásos beszámoló 1171-ből származik. Akkoriban ez inkább azzal volt kapcsolatba hozható, hogy Szent Márton napja jelentette a paraszti év végét, a népszokás ilyenkor zárta le az éves gazdasági munkákat, kezdetét vette a természet téli pihenő időszaka. A cselédek ilyenkor kapták meg évi bérüket és hozzá ráadásként egy libát, mert a szárnyasok nyáron felduzzadt hadát a tél beállta előtt meg kellett tizedelni. Ezt pedig nem ártott egy nagy lakomával, és természetesen lúddal megünnepelni.

A német nyelvterületekről ismert lámpás, illetve fáklyás felvonulás a Martinsumzug, szintén Szent Márton nevéhez fűződik. A felvonulással a jó cselekedeteket, jelképező fényt kívánják eljuttatni mindenkihez.

Szerk.

Márton-nap az óvodában!

A ráhangolódás a csoportokban történt. Beszéltünk a gyermekeknek a legendáról, a témához kapcsolódó mesékkel, mondókákkal, dalokkal, mozgásos játékokkal ismerkedtek meg. Különböző technikákkal készítettünk libákat. Az óvodát folyamatosan díszítettük az ünnepségre a gyermekek munkáival. A nagycsoportosok felkészültek az ünnepségre egy libás jelenettel, és németül is készültek egy kis műsorral. Márton napra meghívást kapott tőlünk a német kisebbségi önkormányzat is. Az ünnepségre a szülőkkel az óvoda udvarán került sor. Először a német, majd a magyar műsor került sorra. Meggyújtottuk a kis lámpásainkat, majd csatlakoztunk az iskolásokhoz, és közösen vonultunk vissza az iskolába. Az iskolában teával, és a zsíros kenyérrel várták a gyermekeket és a szüleiket.

Lukács Józsefné

Adventtől – Karácsonyig

Advent 4 hétig tart, a december 25-e előtti negyedik vasárnappal kezdődik. Az advent szó latin eredetű, jelentése megérkezés (az Úr érkezése), eljövetel. A karácsonyra való előkészület ideje, kezdete pedig András naphoz (november 30.) legközelebb eső vasárnap. Az adventi koszorú készítése a XIX. században jött divatba, de a hagyomány gyökerei az ősi korba nyúlnak vissza, amikor örökzöld ágakkal, fagyönggyel, fagyallal ünnepelték a téli napéjegyenlőség idejét.

Decemberi hóesés és a Mikulás!

December első napjaiban településünkön leesett a hó. Fehérbe öltöztek a fák, bokrok, háztetők, s jégcsapok lógtak az ereszen. Megkezdődött az utak hókotrása, a közmunkások által az intézmények előtti járdák letakarítása, síkosság mentesítése.
December első várva várt vendége, főleg a gyermekek számára a Mikulás! A Mikulás mindenki jótevője és a gyerekek kedvence, hiszen a csöppségek már az első sötét és hideg este után elkezdik visszaszámolni a napokat addig, amíg ki nem rakhatják csizmáikat az ablakba. A Mikulás történetéről sokféle legenda és mendemonda kering, de szinte mindegyikben felbukkan a gyerekek és a szegények megsegítése. Az ajándékosztogató, mosolygós, piros ruhás Mikulás a városokban jelent meg először a 19. század végén, valószínűleg függetlenül a Miklós-napi szokástól. A kipucolt cipőkbe és csizmákba ajándékot rakó, éjjel közlekedő Mikulást egyre inkább összekötötték Szent Miklós személyével: amíg a 19. század végén megjelent szótárak a szent püspöki munkáját emelték ki, addig 20. század első felében már jótékonysága került a középpontba, a mai lexikonok pedig szinte csak az utóbbiról emlékeznek meg.

Szerk.

Mikulás ünnepség az óvodában!

A csoportok dalokkal, versekkel készültek az ünnepségre. Naprólnapra szépült az óvodánk a gyermekek munkáival. A három csoport közösen várta énekszóval-verssel a mikulást a tornateremben. Érkezését csengő jelezte. Két kis krampuszát is magával hozta, akik segítettek kiosztani az ajándékokat. Ünnepségünket a népzenészek még emlékezetesebbé tették. A gyermekeket dalokkal, kis mozgással hangolták még jobban az ünnepre. A ráadás a gyermekeknek az óvó nénik bábelőadása volt, ami nagy tetszést aratott náluk.

Lukács Józsefné

Luca széke!

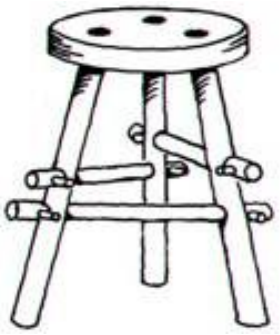

A decemberi asszonyi ünnepek közül hazánkban legjelentősebb a Luca napja. December 13-án Luca napja van. Luca 304 körül élt Siracusában. Úgy tartották, hogy ezen a napon különösen a boszorkányok rontása ellen kell védekezni, ez ugyanis gonoszjáró nap. Egyes vidékeken magát Lucát is boszorkánynak tartják. Ez a nap a boszorkányok hatalmának a megtörésére irányult. A hagyományosan nyolc vagy tizenhárom féle fából összeálló széket ezen a napon kezdték el megmunkálni, ám csak karácsony napján lehetett kész, s ekkor fontos szerepet kapott.

A Lucaszéke egy háromlábú szék, mely segített felismerni a boszorkányokat, és jósló ereje megmutatta, hogy kinek hogy hívják majd a kedvesét.

Az általános iskola és óvoda is őrzi a Luca napi hagyományokat, minden évben játékosan felelevenítve a régi szokásokat, legendákat..

Szerk.

Adventi vásár!

A Polgármesteri Hivatal épülete előtt településünkön először került megrendezésre 2012. december 15–én a községi adventi vásár, melyen helyi és környékbeli mesterek, ügyes kezű személyek, csoportok árulták, kínálták ajándéktárgyaikat, forralt bort, sült gesztenyét. A vásárt Dr. Szelle Tibor polgármester nyitotta meg. Fő szervező a helyi Hidasi Néptánc Egyesület, elnök: Ömböli Zoltán. A vásár ideje alatt a közösen feldíszített utcai karácsonyfát is megcsodálhatták a látogatók. A Polgármesteri Hivatal épületén, mint minden évben, idén is ékeskedik a falu karácsonyfája. A hivatal épületében szorgos kezek készítették a látogatóknak a hagymás, zsíros kenyeret, citromos teát.

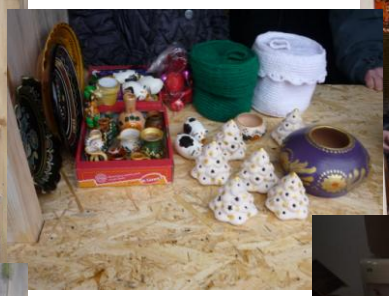

Szerk.

Karácsony!

Az európai kultúrkörben decemberben a fenyőről mindenkinek a karácsonyfa jut az eszébe, Ugyanúgy, mint a többi örökzöld, a fenyőfa is az örökkévalóság egyik szimbóluma, de jelképezi az életerőt, a termékenységet, az egyenességet, becsületességet és a halhatatlanságot is. Szent estén, (december 24.) világszerte szokás a karácsonyfa állítása. Hagyományosan ezen a napon állítjuk fel a karácsonyfát és ezen az estén ajándékozzák meg egymást a családtagok. Karácsony megünneplése a kereszténység terjedésével az egész világon elterjedt, bár vannak természetesen különbségek az egyes országok szokásai között. Míg advent a reményteli várakozás ideje, a Szenteste maga a megvalósult és beteljesedett csoda, a Megváltó születésének napja.

Szerk.

KARÁCSONYI ÜNNEPSÉG!

A FALUSI NAGYKARÁCSONY ÜNNEPSÉGÉNEK AD HELYET A HELYI MŰVELŐDÉSI HÁZ, 2012. DECEMBER 23. NAPJÁN, DÉLUTÁN 17 ÓRAI KEZDETTEL, MELYRE MINDEN ÉRDEKLŐDŐT SZERETETTEL VÁR A RENDEZŐSÉG.

Hidasi Roma Nemzetiségi Önkormányzat

2012. év értékelése

2012. január: A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény rendelkezéseinek megfelelően a kisebbségi önkormányzat megnevezését módosítani kellett. Új név: Hidasi Roma Nemzetiségi Önkormányzat. Új bélyegző készítése is megtörtént. **2012. február:** Február elején elfogadtuk a 2012. évi költségvetési tervezetet, melyben a rendelkezésre álló éves normatíva 215.000,-Ft. Az iskolai farsangi bálra 10.000,-Ft támogatást nyújtottunk.

Együttműködési Megállapodást kötöttünk magán-erdőgazdálkodóval, az általa benyújtandó magánerdős közfoglalkoztatás című pályázathoz, melynek során ez évben 5 roma nemzetiségű helyi lakos közfoglalkoztatás volt biztosítva 10 hónapon át. **2012. április:** A roma nemzetiségű gyermekek, kulturális önazonosságukat erősítő Múzeum látogatáson voltak április 2-án. E hónapban került sor a közmeghallgatásra, melynek témája a 2011. évi működésről szóló beszámoló. Elkészült és elfogadásra került a 2011. évi zárszámadás, illetve elkészült és elfogadásra került a Roma Nemzetiségi Önkormányzat és Hidas Község Önkormányzat közötti Együttműködési Megállapodás, mely tartalmazza a nemzetiségi önkormányzatok működéséhez, feladat ellátásához szükséges személyei, tárgyi feltételeket, a végrehajtási feladatokat, a gazdálkodási feladatokat. **2012 augusztus:** A Hidasi Roma Nemzetiségi Önkormányzat a feladatalapút támogatásra 691.712,-Ft–ot kapott, melyes saját működésre használhat fel. Ebből a pénzből 30-30 órás beás és angol nyelvű tanfolyamot és korrepetálást indított, illetve a roma gyerekek részére egy napos kirándulást szervezett a pécsi állatkertbe. **2012 szeptember:** Az idei Bányásznap kulturális tevékenységébe a roma nemzetiségi önkormányzat is bekapcsolódott, roma zenés-táncos bemutatóval, erre az önkormányzat pénzösszeget különített el. Hozzájárultunk a Bányászemlékmű koszorúzásához. A feladatalapú támogatásból a tanévkezdéshez ösztöndíjpályázatot határozott meg az önkormányzat, melynek feltétele a roma kultúráról, illetve a beás-angol nyelvű tanfolyamról és a pécsi kirándulásról egy élménybeszámoló írása. Általános iskolás gyerekek 2.500,-Ft/hó, középiskolás gyerekek 4.000,-Ft/hó támogatást kaptak. **2012 december:** Gyermekeink karácsonyi ajándékozása, mesés kultúrműsor szervezése, illetve ruhaadomány szétosztása a felnőtt és gyermek lakosság részére, illetve játékadomány a gyermekek részére a védőnői szolgálat és a helyi vöröskereszt közreműködésével.

Hidasi Roma Nemzetiségi Önkormányzat

Iskolánk jövője

Előző lapszámunkban is már jeleztük, hogy 2013. január –ével a települési önkormányzatok köznevelési (korábban: közoktatási) feladatai -az óvodai nevelés kivételével- megszűnnek és ezzel egyidejűleg állami feladattá, válnak. A Nemzeti Köznevelésről szóló törvény rögzíti azon főszabályokat, hogy a település önkormányzat mikor köteles a tulajdonában álló köznevelési feladatok ellátását szolgáló ingó-és ingatlanvagyont működtetni, illetve mely esetben vállalhatja azt át. **Hidas Község Önkormányzat Képviselő-testülete a bizonytalanság és az előre nem látható, sejthetetlen jövő tükrében, 2012. november 12-én úgy döntött, hogy az Önkormányzat nem vállalja 2013. január 1-től az illetékességi területén lévő saját tulajdonában álló, állami intézményfenntartó központ által fenntartott, iskola ellátását szolgáló ingó és ingatlan vagyon működtetéséről való gondoskodást.** A képviselő-testület tulajodképpen nem mondott le az iskola ingó és ingatlan vagyon működtetéséről való gondoskodásról, hanem a feltett kérdésre tartózkodással hozta meg döntését, így a működtetés a jogszabály erejénél fogva lesz 2013. január 1-ét követően állami feladat.

Szerk.

Tanító-sirató?

Megfogadtam, hogy mondandómban igyekszem kerülni az idegenből átvett szavak használatát, de most kivételt kell tennem. Az ókori görög város államokban a „pedagogosz” az a személy volt, aki az előkelők gyermekeit kísérte az iskolába. Hovatartozását tekintve rabszolga volt. Akkoriban a tanító bölcselő, netán politikus volt, hovatartozását tekintve előkelő. A kísérő pedig jobb híján hallgatta az előadásokat. Ha már ott volt, tanult is valamit, sokszor többet mint előkelőék gyermeke. Aztán világunk változott, egyre több lett a megismerni való, ahhoz hogy tudásunk legalább elégséges legyen szükség volt egy közvetítőre, aki ebből a szinte átláthatatlan tömegű ismeretből valamennyit átadjon. Képessé tegye az emberek egy részét, hogy a tudósok felfedezéseit hétköznapi életükben hasznosítani tudják. Sok minden változott, csak a tanító kiszolgáltatottsága maradt. A föld birtokosától függött minden. A tanító fizetése, az iskola épülete, ellátottsága, mai szóval az oktatás színvonala. A fejlődés pedig nem állt meg. Az iparosodás hozta magával a tudományos ismeretek iszonyatos fejlődését és ezzel kötelezően lépést kellett tartani az oktatásnak. Ehhez az alapot a régi elemi, a ma általános iskolája teremtette meg, amihez magának is változni kellett. Ami nem változott, a tanító továbbra is a „nemzet napszámosa” maradt, aki lámpásként igyekezett a tudás fényével bevilágítani mindenhová, előzni a tudatlanság sötétségét. Elgondolkodtató mi lett volna, ha a tanító szeme, füle, valamiféle különös érzéke nem figyelt volna fel a tehetséges továbbtanulásra méltó, mezítlábas, elemi iskolásként már dolgozni kénytelen gyerekre. Biztos több libapásztor, kanászbojtár lett volna, de jóval kevesebb művelt ember, akikre ma méltán büszkék vagyunk. A tanító nemcsak a „komisz kölyök” ismereteit szélesítette –néha annak akarata ellenére-, hanem arra is gondot fordított, hogy ezek idővel ne felejtődjenek. Olvasó és színjátszó-körök, sportegyletek, új gazdálkodási módszerek, tájházak, gyűjtemények mind a helyi közösség épülését, javát szolgálták, nem hagyta felejteni őrzésre méltó múltunk emlékeit. Röviden: népet műveltek.

Tették ezt annak dacára, hogy a társadalom nem mindig értette meg milyen meghatározó, ha anyagiakban nem bizonyul feledékenynek. Nagyon gazdag vagy felelőtlen az, az ország, amely elnézi, hogy elkötelezett, magas fokon képzett tanítói pusztán megélhetés miatt külföldön takarítói, vagy gyári segédmunkát végezzenek. Semmilyen munka nem szégyen, de remélem, nem akarunk újra a diplomás villamoskalauzok országa lenni. A hatás majd évek múlva jelentkezik.

Az emlékezet az elsőt mindig megőrzi. Az első cigarettát, az első szerelmet, az első komoly sikert-kudarcot. Hiszem, hogy a tanító esetében nemcsak az elsőre emlékszünk, később is lettek sorsunkat döntően befolyásoló személyiségek, akiket sohasem felejtünk el. A társadalomnak anyagiakban mérhetően is ki kell fejezni elismerését azért a munkáért, amelynek nincs fizikai mértékegysége, és hatásai szintén csak később jelentkeznek. A végére hagytam rossz érzéseimet.

Tanítóink „átszervezése” nem fogja-e csökkenteni, megszűntetni sajátos szerepüket a falu, a vidéki mindennapok szellemi életében? Ritkán szurkol valaki azért, hogy ne legyen igaza, most mégis ezt teszem, remélve a címben lévő kérdőjelre a jövőben adandó válasz eloszlatja félelmeimet. Addig viszont marad.

Eszenyi János

Járási hivatalok kialakításáról

Az Országgyűlés 2012. június 4-ei döntésével megszületett a járási hivatalok kialakításáról szóló törvényi szabályozás. A több száz éves múltra visszatekintő járási rendszert 1983-ban szüntették meg, így harminc év után, de új szervezeti rendben és új céllal 2013. január 1-ével ismét létrejönnek a magyar közigazgatás egykor szerves egységét képező járások.

A járási székhelytelepülésen fog működni a járási hivatal. Ez Hidas esetében Pécsvárad, ahol a járási hivatal a Polgármesteri Hivatal épületében kerül kialakításra.

A járási hivatal kétféleképpen biztosítja majd az állampolgároknak az ügyfélszolgálatot. Azon városokban, ahol a lakosok és az elintézendő ügyek száma indokolja, ott minden munkanapon állandó ügyintézést biztosító kirendeltséget működtet. A kisebb településeken heti 1-2 alkalommal tart majd ügyfélfogadást a települési ügysegéd a települési önkormányzat által biztosított helyiségben. A kormányhivatal a belső szervezet kialakításkor dönt arról, hogy melyik településen, melyik típusú ügyfélszolgálatot működteti.

A járási kormányhivatalok legfontosabb feladata a megyei szintnél alacsonyabb szinten intézendő államigazgatási feladatok ellátása lesz. Így megvalósul az államigazgatási és az önkormányzati feladatok szétválasztása, a járások kizárólag államigazgatási területi egységet jelentenek majd.

Elsősorban okmányirodai feladatokat, a gyermekvédelmi és gyámügyeket, valamint egyes szociális, környezetvédelmi, természetvédelmi igazgatási ügyek intézését veszik át a településektől a jövőre megalakuló járási hivatalok. A hatáskörök szétválasztásánál kiemelt szempont volt, hogy a helyi szabályozáshoz kapcsolódó, mérlegelési jogkörbe tartozó ügyek lehetőleg maradjanak a települési jegyzőnél, ahol viszont az adott ügyben az államnak van egyértelműen feladata, szerepe, ott a járási hivatal tudjon majd hatékonyabban intézkedni.

A cél az egyablakos ügyintézés biztosítása az ügyfelek számára. Ez azt jelenti, hogy az állampolgárok egyetlen helyen, a – 2013 végéig kialakítandó – kormányablakoknál tudják majd hivatalos ügyeiket intézni. A járásszékhelyek mellett – a jelenleg működő okmányirodák bázisán – kialakításra kerülnek a járási hivatalok integrált ügyfélszolgálatai, azaz a járási kormányablakok. A kormányablakok biztosítani fogják, hogy az állampolgárok az államigazgatási ügyeiket a kormányablakok székhelyein elindíthassák vagy elintézhessék.

Csak azok az ügyek maradnak a jegyzőknél, amelyekhez a helyi viszonyok ismerete elengedhetetlen, vagy amelyekben országosan nem egységes a szabályozás és helyi mérlegelési lehetőség is van. Ilyenek pl. a helyi adóval összefüggő igazgatási, az anyakönyvi és állampolgársági ügyek, a települési polgári védelmi, katasztrófa-védelmi igazgatási feladatok. Továbbá az ipar- és kereskedelmi igazgatási, a birtokvédelmi feladatok, a hagyatéki eljárás, a nem alanyi jogon járó szociális ellátások, a távhő szolgáltatási kérdések, a helyi védettséggel összefüggő környezet- és természetvédelmi, a veszélyes ebek nyilvántartásával összefüggő feladatok, az óvodáztatási támogatás. Az olyan hatósági ügyeknél, mint pl. a földművelésügyi, állategészségügyi, a vízügyi, az ipari igazgatással, valamint a környezet- és természetvédelemmel, a közlekedés és hírközlési igazgatással kapcsolatos feladatok, lesz feladata a települési jegyzőnek és a járási hivatalnak is, mint ahogy eddig is eljárt ezen feladatkörökben a kormányhivatal helyi szerve és a jegyző is.

Szerk.

2012. év értékelése

2012. január 1-től új nevünk lett: Hidasi Német Nemzetiségi Önkormányzat (nemzetiségek jogairól szóló CLXXIX. törvény alapján) 2012. évi költségvetést tárgyaltunk, illetve fogadtunk el. A 2012. évi normatív támogatás: 215.000,-Ft, a Feladatalapú támogatás: 970.000,-t. A 2012. évi utazási költségek fedezésére 80.000,-Ft-ot különítettünk el a pécsi Német Nemzetiségi Gála útiköltségére, egyéb német nemzetiségi rendezvények útiköltségére, mely rendezvények lehetőséget nyújtanak a német nemzetiségű hagyományok, kultúrák minél jobb megismerésére, továbbítására. **Március hóban** közmeghallgatást tartottunk, melynek napirendi pontjai az elmúlt eseményekről való beszámolás, illetve a jövőre vonatkozó tervek ismertetése. Új nyomtató vásárlására is pénzösszeget különítettünk el, mivel eddig a kisebbségnek saját nyomtatója nem volt Támogattuk a hidasi német nemzetiségű, evangélikus fiatalokat a hittankönyvük beszerzésében. A német nyelvű Bonnharder Nachrichtern című folyóirat elkészítéséhez szintén támogatást nyújtottunk a Bonyhádi Német Önkormányzat számára. Április hóban előző évi zárszámadás tárgyalás, illetve Együttműködési Megállapodás elfogadása az önkormányzattal. **Májusban** koszorúzással egybekötött megemlékezést szerveztünk a Hősök napja alkalmából a háborúban hősi halált halt német és más nemzetiségű katonák tiszteletére. **Szeptember hóban** Bányásznapi rendezvények támogatására 100.000,-Ft-ot különítettünk el. Bányászemlékmű koszorúzásra szintén pénzösszeget különítettünk el. Szeptember 15-én avatóünnepséget rendeztünk. Az 1946 – 1948 években kitelepített és orosz kényszermunkára ítélt német származású helyi lakosok emlékére, emléktáblát állítottunk fel. Ennek költsége 115.000,-Ft. Avatási ünnepségre 40.000,-Ft-ot különítettünk el. **December 4-én** Szekszárdon, Német színház előadást tekintettünk meg, a felhívásra 22 fő jelentkezett. Még e hónapban 40 db német kalendárium, naptár lett megrendelve a családok részére, erre szintén 40.000,-Ft lett elkülönítve. Mint minden évben idén is tervbe van az idős német családok Karácsony előtti ajándékozása.

Hidasi Német Nemzetiségi Önkormányzat

Német karácsonyi kalács

Ami nálunk a bejgli, az a német családoknál a szász eredetű karácsonyi kalács. Az elmaradhatatlan karácsonyi eledelt már december elején elkészítik, majd fóliába csomagolva érlelik karácsonyig, hogy puha és illatos legyen.

Tésztához: 50 dkg liszt, 8 dkg cukor, 24 dkg vaj, 1 tasak élesztő1,2 dl tej, 1 mokkáskanál só, 5-5 dkg aprított mandula, kandírozott citrom és narancshéj, 15 dkg mazsola fél citrom reszelt héja, 2 cl rum.

Tetejére: porcukor, 2 vaníliás cukor

Elkészítés: **1.** A vajat felolvasztjuk, majd a langyos tejben elkeverjük a cukrot. **2.** A lisztet és az élesztőt elkeverjük, 18 dkg vajat, a sót és a langyos cukrot összedolgozzuk. Letakarva egy órán át kelesztjük. **3.** A mazsolát, az aprított mandulát, a kandírozott gyümölcsöket és a citromhéjat összekeverjük, a rummal meglocsoljuk. Bedagasztjuk a kelt tésztába, majd még 1 órát kelesztjük. **4.** A tésztát kinyújtjuk, nyújtófával a közepét elvékonyítjuk, hogy a hosszabb szélei vastagabbak maradjanak. A két rövidebb szélét kicsit visszahajtjuk és a hosszanti oldalakat egymásra hajtjuk. 200°C-ra előmelegített sütőben 60 percig sütjük, tűpróbával ellenőrizzük, hogy megsült-e. **5.** A vajat felolvasszuk, a cukrot és a vaníliás cukrot elkeverjük. A forró kalács minden oldalát többször megkenjük az olvasztott vajjal, és vastagon megszórjuk a vaníliás porcukorral.

Jó étvágyat!

Gasztronómia

Karácsonyi sütemény ajánlat: **Mákos-citromos sütemény**

Hozzávalók: a tésztához: 40 dkg liszt, 16 dkg margarin, 16 dkg porcukor, 5 tojássárgája, ½ tasak sütőpor, kevés tej. **A mákos masszához:** 20 dkg darálatlan már, 20 dkg porcukor, 2 kisebb citrom, 5 tojás fehérje. **A mázhoz:** 10 dkg porcukor, 2 evőkanál kakaó, 2 evőkanál olaj, 2 evőkanál forró víz, **továbbá** savanykás lekvár.

Elkészítése: A tészta hozzávalóit összegyúrjuk, a tejet szükség szerint adagolva. 3 részre osztjuk, majd kevés ideig hideg helyen pihentetjük. Egy részt közepes méretű tepsibe nyújtunk, villával megszurkáljuk, és megkenjük lekvárral. A második részből rudakat sodrunk, ezeket sorba rakjuk a megkent tésztalapon. A tojásfehérjéket habbá verjük, lassan adagolva hozzá a porcukrot. Beletesszük a mákot, a citrom levét és reszelt héját. A mákos masszát elsimítjuk a rudak tetején, majd befedjük a maradék tésztalappal 180 fokos sütőben kb. 30 perc alatt pirosra sütjük. A máz hozzávalóit összekeverjük, majd megkenjük vele a kihűlt süteményt. **Jó tanács: figyeljünk a rudak lerakására, úgy rakjuk le, hogyha felszeljük a süteményt a rudak végei látszódjanak, csak így lesz látványos az egyébként igen finom sütemény.**

Jó étvágyat!

Bolgár ragú leves

Talán azért bolgár, mert az ízei enyhén balkániak, de mindenesetre jól is hangzik.

Végy bármilyen húst, baromfinak szárnya, nyaka, farháta, apróléka, nyúlnak eleje, sertésnek enyhén zsíros potyadéka, mind jó. Sárgarépát, gyökeret, zellert, gombát, gerezd fokhagymát apróra vágva, a hagyma-vaj (margarin) –olaj keverékén megfuttatása után pároljuk. Kevés idő múlva meghintjük liszttel, picit pirítjuk, majd vízzel (fehérborral) felengedjük, beletesszük a húst és együtt pároljuk, odafigyelve. Kellő mennyiségű vízzel felengedjük, majd az első forrás után jön a fűszerezés. Babérlevél, bors, majoránna, tárkony, gyömbér, fűszerkömény, szerecsendió, óvatosan sózás, többször is kóstolva. Már majdnem kész, amikor jöhet a zöldborsó, petrezselyemzöld és egy-két hámozott krumpli, reszelt citromhéj, fél-egy citrom leve. Tálalás előtt tejfölben elkevert tojás sárgával behabarjuk. A mennyiséget az éhes szájak létszámához igazítjuk.

(helyi lakos által beküldött) jó étvágyat!

Szívesen vesszük a lakosság által beküldött étel és sütemény recepteket!

Gondolatok az utolsó oldalra

Mit is kívánhatnák a gyors léptekkel távozó év utolsó napjain. Kívánunk áldott ünnepeket, sok szeretetet, békességet, ölelést, csengőszót, ajándékot és örömöt. A csillagszóró fényében gondoljunk a magányosokra, tőlünk távol élő családtagjainkra, a gyertya lángját tekintve pedig velünk lesznek elhunyt szeretteink is. Családom és magam nevében kívánok mindenkinek a jövő évre boldog, békés Új Évet,

jó egészséget és sok mosolyt.

Berg Csaba

KELLEMES KARÁCSONYI ÜNNEPEKET, EREDMÉNYEKBEN GAZDAZ BÉKÉS, BOLDOG ÚJ ÉVET KÍVÁNUNK VALAMENNYI KEDVES OLVASÓNKNAK!

Hidas Község Önkormányzat és Polgármesteri Hivatal

Kányádi Sándor: Ballag már

Ballag már az esztendő,
vissza–visszanézve,
nyomában az öccse jő,
vígan fütyörészve.

Beéri az öreget,
válláról a terhet,
legényesen leveszi,
pedig még csak gyermek

Lépegetnek szótlanul,
s mikor éjfél eljő,
férfiasan kezet fog,
a Múlttal a Jövendő.

Szerk.